

2021 -12- 02

Motion

Inrättande av fler valkretsar för Sametingsvalet

Grunden för valsystemet till Sametinget i Sverige är att hela Sverige utgör en enda valkrets. Enligt valsystemet till Sametinget i Norge är Norge indelat i 7 valkretsar.

I Samerättsutredningens huvudbetänkande *Samerätt och sameting* (SOU 1989:41) föreslogs att sex valkretsar inrättas för Sametingsval. Motivet var att tillgodose olika landsdelars representation genom att Sverige delas in i valkretsar. Valkretsindelningen föreslogs följa länsgränser utom i Norrbottens län där valkretsar skulle följa kommungränser. Valkretsarna skulle anpassas till de samiska regioner som kan urskiljas med hänsyn till näringsutövning, dialekter mm. En särskild sydlig valkrets ansågs behövas för de samer som har lämnat de samiska kärnområdena. Valkretsarna skulle vara lika stora vad gäller antalet samer. Varje valkrets skulle tillföras mandat i förhållande till antalet röstberättigade enligt röstlängden. Fördelningen av mandat skulle alltså ske först sedan röstlängden fastställts. Varje valkrets skulle tillföras minst två mandat. Det skulle vara fråga om förenklat valsystem.

I proposition 1992/93 om *samer och samisk kultur mm* framhöll departementschefen att en enda valkrets var att föredra för Sametingsvalet. Mot bakgrund av erfarenheterna på norsk sida och men hänsyn till att valsystemet bör göras så enkelt som möjligt samt genomföras under rimliga ekonomiska ramar föreslog departementschefen att hela landet får utgöra en valkrets vid val till Sametinget. Departementschefen betonade att om de vid Sametingets utvärdering av det första Sametingsvalet aktualiserar nödvändiga ändringar av valsystemet bör det utredas. I SOU 2002:77 *Sametingets roll i det svenska folkstyret* gjordes en ytlig utvärdering utan en djupare analys av hur valsystemet fungerat.

Det är snart 30 år sedan Sametinget inrättades och fortfarande saknas en grundlig analys av valkretsindelningen.

Vi yrkar därför

att Sametingets plenum uppdrar till Valnämnden att utreda förutsättningarna att inrätta fler valkretsar i Sverige - i likhet med vad som redan gjorts i Norge och Finland - till nästa Sametingsval.

Jokkmokk 28 november 2021

Ingrid Inga
Sámiid Riikkabellodat

Kiruna 28 november 2021

Marita Stinnerbom
Marita Stinnerbom
Guovssonásti

Nils-Johan Labba

Nils -Johan Labba